

Sigortasız Araçlar Nedeniyle Güvence Hesabına Yapılan Başvuruların Analizi

A. Kadir KÜÇÜK
Güvence Hesabı Müdürü

Güvence Hesabının kapsamında bulunan zorunlu sigortaların sağladığı teminatlara ilişkin olarak; sigortalının belirlenmemesi, rizikonun meydana geldiği tarihte geçerli sigortanın bulunmaması veya çalınmış veya gasp edilmiş araçlarla kazaya sebebiyet verilmesi durumlarında, kazalarda zarar gören kişilerin uğradıkları bedeni zarar-

ların giderilmesi için yaptığı ödemeler artarak devam etmektedir.

2010 Yılında Güvence Hesabına yapılan başvuru toplamı 22 bini aşmış bulunmaktadır.

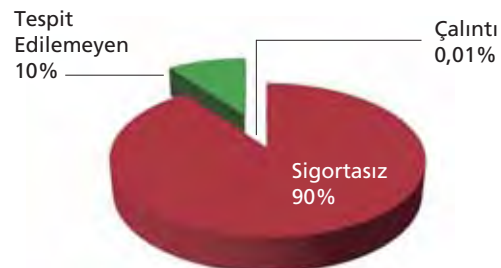
Yapılan başvuruların 43 adedi çalıntı araçlar, 1.945 adedi tespit edilemeyen araçlar için yapılırken 18.102 adedi sigortasız araçlar için yapılan başvurulardan oluşmaktadır. Sigortasız araçlar için yapılan başvuruların yüzde 90 gibi çok ciddi bir orana ulaşmıştır.

2010 YILI HASAR VE TAZMİNAT TÜRLERİNE GÖRE BAŞVURU ADETLERİ

HasarTuru\TazminatTuru	Ölüm	Maluliyet	Tedavi	Maddi	Toplam	%
Çalıntı.....	3	10	28	2	43	0
Sigortasız.....	635	688	16.694	85	18.102	90
Tespit Edilemeyen.....	151	217	1.560	17	1.945	10
TOPLAM.....	789	915	18.282	104	20.090	100

Son yıllarda sigortasız araç sayılarında bir artış gözlenmektedir. Bu artışın nedenleri arasında araç sayılarının artması, ekonomik durum, bilinçsizlik gibi etkenler sayılabilir. 25 Şubat 2011 tarihinde yürürlüğe giren 6111 sayılı Kanun ile birlikte trafik kazalarından kaynaklanan tedavi giderlerinin Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanması kararlaştırılmıştır. Konu ile uygulama yeni başlamıştır. Ancak bu uygulamada sigortasız araçların sebep olduğu kazalar nedeniyle verilen tedavi hizmetlerinin bedellerinin söz konusu araçların sorumlularından tahsil edilmemesi halinde, yürürlüğe giren bu uygulama da sigortasız araç sayısının artmasına yol açabilir.

Sigortasız araç oranı TRAMER (Trafik Sigortaları Bilgi Merkezi) verilerine göre Türkiye genelinde 2010 yılı sonu itibarıyla kayıtlı araç sayısının 15 Milyon olduğu, buna karşın 11,6 Milyon trafik sigortasının bulunduğu ve sonuçta 3,4 Milyon aracın sigortasının bulunmadığı belirtilmektedir. Bu sonuçlara göre kayıtlı olarak yüzde 23 civarında aracın sigortasız olduğu, bu rakama hiç kaydı olmayan motosiklet ve tarım araçları gibi araçların da ilave edildiğinde sigortasızlık oranının yüzde 25'ler civarında olduğunu kabul etmek gerekir.

Yürürlükteki Poliçe Sayısı (2010 Aralık sonu)	11.625.613
Araç Sayısı (2010 Aralık Sonu)	15.095.603
Sigortasız Araç Sayısı	3.469.990
Sigortasızlık Oranı	% 23

Sigortasız araçların dağılıma bakıldığında, otomobillerde sigortasızlık oranı yüzde 7 gibi ortalamanın altında olduğu, minibüs, otobüs, kamyon ve kamyonet gibi araç grubun-

ARAÇ GRUBU	SİGORTASIZLIK ORANI (%)
OTOMOBİL	.7
MINİBÜS	.18
OTOBÜS	.20
KAMYONET	.11
KAMYON	.22
TRAKTÖR	.60
MOTOSİKLET	.67
ÖZEL AMAÇLI TAŞIT	.60
TOPLAM	.23

da sigortasız oranının yüzde 18-22 arasında ortalamaya yakın olduğu, ancak traktör, motosiklet ve özel amaçlı taşıtlarda sigortasızlık oranının yüzde 60 -70 aralığında ve ortalamanın çok üzerinde olduğu görülmektedir.

SİGORTASIZ ARAÇLARIN TÜRLERİNE GÖRE SIRLANIŞI

Sigortasız araçlara nedeniyle Güvence Hesabına yapılan başvurular önemli ölçüde artmaktadır. Ancak yukarıdaki istatistikler en fazla sigortasız araç sınıfında traktör, motosiklet ve özel amaçlı taşıtları gösterirken Güvence Hesabına yapılan başvurularda ise öncelik otomobil sınıfında olmaktadır. 2009 yılında 3.885 adet olan başvuru sayısı 2010 yılında yüzde 99 artarak 7.767 adede yükselmiştir. Bu sonucu göre sigortasızlık oranı her ne kadar traktör ve motosiklet grubunda çok yüksek olsa dahi, kaza istatistiklerinde otomobil grubu daha önde gelmektedir.

SİGORTASIZ ARAÇLARIN TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Araç Türleri	2009 Toplam			2010 Toplam			Adet Artış
	Adet	Ödeme	Dağılım	Adet	Ödeme	Dağılım	
Otomobil	3.885	9.292.060	42,24%	7.767	8.897.670	38,38%	99,92%
Motosiklet	2.011	3.731.045	21,87%	4.857	5.644.721	24,63%	141,52%
Kamyonet	1.069	2.428.845	11,62%	2.243	2.576.542	11,35%	109,82%
Traktör	905	4.183.809	9,84%	2.293	3.872.161	11,63%	153,37%
Kamyon	401	1.295.959	4,36%	611	1.546.721	3,10%	52,37%
Minibüs	365	977.281	3,97%	664	1.310.581	3,37%	81,92%
Otobüs	201	85.035	2,19%	521	805.114	2,64%	159,20%
Motor Bisiklet	124	114.296	1,35%	213	109.782	1,08%	71,77%
İş Makinesi	59	200.143	0,64%	182	313.183	0,92%	208,47%
Çekici	51	205.176	0,55%	92	267.712	0,47%	80,39%
Arazi Taşıtları	45	77.458	0,49%	127	325.554	0,64%	182,22%
Diğer	34	67.263	0,37%	26	21.088	0,13%	-23,53%
Özel veya Diğer Amaçlı Taşıtlar	18	54.061	0,20%	54	23.525	0,27%	200,00 %
Tanker	12	26.594	0,13%	16	5.091	0,08%	33,33%
Bisiklet	9	458	0,10%	41	15.062	0,21%	355,56%
Ambulans	6	699	0,07%	11	828	0,06%	83,33%
At Arabası	1	0	0,01%	3	2.484	0,02%	200,00%
Tren	1	0	0,01%	1	0	0,01%	0,00%
Toplam	9.197	22.740.181		19.722	25.719.819		114,44%

2010 Yılında yapılan başvurularda Otomobil grubu birinci sırada yüzde 39,38 oranda, Motosiklet grubu hemen ikinci sırada yüzde 24,63 oranda,

Kamyonet grubu yüzde 11,37 oranda,

Traktör grubu yüzde 11,63 oranda,

Kamyon grubu yüzde 3,10 oranda,

Minibüs grubu yüzde 3,37 oranda ve

Otobüs grubu yüzde 2,64 oranda pay almak

suretiyle bu gurupların toplamda yüzde 96 'ya

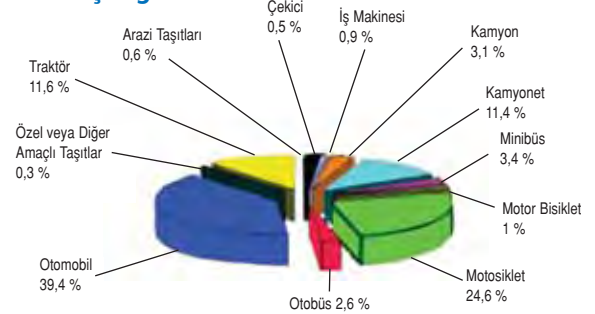
ulaşmaktadır. Geriye kalan guruplar ise yüzde

4 civarında bir pay teşkil etmektedir.

Sigortasız Araçların İllere Göre Dağılımı ve Yapılan Ödemeler

Sigortasız araçların kazanın meydana geldiği illere göre dağılımına bakıldığında 2009 ve 2010 yıllarında da ilk sırayı Ankara almaktadır. 2009 Yılında 665 başvuru ile Ankara birinci olurken 550 başvuru ile İstanbul ikinci sırayı, 501 başvuru ile İzmir üçüncü sırayı almıştır. 2010 yılında ise, Ankara 1.160 başvuru ile yine birinci sırayı alırken, ikinci sırayı 1.138 başvuru ile Konya, üçüncü sırayı ise 1.128 başvuru ile Antalya ili almıştır. İzmir dördüncü ve İstanbul ise beşinci sıralarda yer almışlardır. Toplamda 2009 yılında 9.197 adet olan başvurular 2010 yılında yüzde 114 artarak 19.722 adede yükselmiştir. Sigortasız araç-

2010 araç dağılımı

lar nedeniyle 2009 yılında 22.740.181TL ödeme yapılmıştır. 2010 yılında yapılan ödemeler yüzde 13 artarak 25.719.819 TL' sine yükselmiştir.

Şehir Adı	2009 Toplam			2010 Toplam			Adet Artış Oranı	Şehir Adı	2009 Toplam			2010 Toplam			Adet Artış Oranı
	Adet	Ödeme	Dağılım	Adet	Ödeme	Dağılım			Adet	Ödeme	Dağılım	Adet	Ödeme	Dağılım	
ANKARA	665	1.132.059	7,23%	1.160	1.244.753	5,88%	74,44%	NİĞDE	95	141.426	1,03%	134	25.668	0,68%	41,05%
KONYA	442	1.276.331	4,81%	1.138	664.711	5,77%	157,47%	GİRESUN	53	19.961	0,58%	133	162.597	0,67%	150,94%
ANTALYA	488	1.621.322	5,31%	1.128	908.220	5,72%	131,15%	TRABZON	67	30.803	0,73%	127	44.662	0,64%	89,55%
İZMİR	501	1.065.413	5,45%	1.020	1.939.411	5,17%	103,59%	EDİRNE	101	65.155	1,10%	126	262.110	0,64%	24,75%
İSTANBUL	550	1.141.735	5,98%	863	1.941.309	4,38%	56,91%	KIRIKKALE	55	29.979	0,60%	124	88.692	0,63%	125,45%
ADANA	348	795.332	3,78%	773	676.614	3,92%	122,13%	DÜZCE	61	74.733	0,66%	121	95.844	0,61%	98,36%
MANİSA	469	1.029.855	5,10%	727	1.104.885	3,69%	55,01%	KASTAMONU	25	79.637	0,27%	117	18.023	0,59%	368,00%
GAZİANTEP	299	1.319.900	3,25%	672	1.104.547	3,41%	124,75%	OSMANIYE	128	134.121	1,39%	110	141.412	0,56%	-14,06%
KOCAELİ	297	223.650	3,23%	600	190.518	3,04%	102,02%	KIRŞEHİR	33	55.557	0,36%	106	35.886	0,54%	221,21%
BURSA	191	266.906	2,08%	584	661.346	2,96%	205,76%	ŞANLIURFA	95	600.637	1,03%	101	499.525	0,51%	6,32%
BALIKESİR	268	799.251	2,91%	577	589.619	2,93%	115,30%	KARS	30	25.959	0,33%	99	35.271	0,50%	230,00%
SAKARYA	124	169.579	1,35%	435	610.847	2,21%	250,81%	ERZİNCAN	54	8.233	0,59%	93	76.070	0,47%	72,22%
İÇEL	305	806.167	3,32%	413	1.121.473	2,09%	35,41%	ZONGULDAK	40	193.647	0,43%	91	286.469	0,46%	127,50%
AYDIN	203	412.089	2,21%	406	520.499	2,06%	100,00%	BİLECİK	22	47.241	0,24%	89	373.654	0,45%	304,55%
DENİZLİ	171	317.391	1,86%	379	563.772	1,92%	121,64%	KIRKLARELİ	57	86.933	0,62%	85	98.953	0,43%	49,12%
MUĞLA	181	699.414	1,97%	366	414.894	1,86%	102,21%	ÇANKIRI	24	25.076	0,26%	82	55.516	0,42%	241,67%
HATAY	238	883.331	2,59%	364	1.095.369	1,85%	52,94%	AMASYA	36	214.961	0,39%	76	38.049	0,39%	111,11%
KAYSERİ	159	614.342	1,73%	358	248.934	1,82%	125,16%	MARDİN	16	164.502	0,17%	75	252.604	0,38%	368,75%
AFYON	133	369.401	1,45%	322	527.067	1,63%	142,11%	BOLU	8	14.492	0,09%	69	207.683	0,35%	762,50%
SİVAS	146	225.707	1,59%	322	160.426	1,63%	120,55%	AGRI	12	38.599	0,13%	68	99.761	0,34%	466,67%
KÜTAHYA	66	361.043	0,72%	308	127.119	1,56%	366,67%	RİZE	27	20.894	0,29%	67	26.098	0,34%	148,15%
ÇORUM	112	501.233	1,22%	297	154.284	1,51%	165,18%	SİİRT	8	108.685	0,09%	54	39.027	0,27%	575,00%
SAMSUN	133	285.154	1,45%	277	225.160	1,40%	108,27%	KİLİS	6	34.050	0,07%	53	27.286	0,27%	783,33%
ESKİŞEHİR	118	68.016	1,28%	272	122.083	1,38%	130,51%	ERZURUM	35	106.781	0,38%	49	168.975	0,25%	40,00%
DİYARBAKIR	107	316.634	1,16%	254	517.507	1,29%	137,38%	MUŞ	13	61.807	0,14%	48	66.342	0,24%	269,23%
ISPARTA	66	77.459	0,72%	248	321.145	1,26%	275,76%	YALOVA	16	2.151	0,17%	45	6.465	0,23%	181,25%
NEVŞEHİR	49	27.768	0,53%	214	314.341	1,09%	336,73%	VAN	79	335.532	0,86%	43	124.919	0,22%	-45,57%
K.MARAŞ	78	172.670	0,85%	204	523.120	1,03%	161,54%	BARTIN	28	3.790	0,30%	42	14.430	0,21%	50,00%
BURDUR	75	183.142	0,82%	197	112.598	1,00%	162,67%	BİTLİS	18	103.497	0,20%	39	43.965	0,20%	116,67%
ORDU	58	31.446	0,63%	196	150.866	0,99%	237,93%	ARDAHAN	8	31.517	0,09%	35	21.975	0,18%	337,50%
YOZGAT	45	167.822	0,49%	190	271.104	0,96%	322,22%	BİNGÖL	8	789	0,09%	34	212.765	0,17%	325,00%
ADIYAMAN	71	249.179	0,77%	187	397.177	0,95%	163,38%	GÜMÜŞHANE	10	58.410	0,11%	34	408.128	0,17%	240,00%
ÇANAKKALE	87	98.098	0,95%	187	162.920	0,95%	114,94%	İĞDIR	9	28.021	0,10%	31	57.499	0,16%	244,44%
TOKAT	42	392.933	0,46%	186	212.312	0,94%	342,86%	HAKKARİ	7	72.226	0,08%	28	213.682	0,14%	300,00%
UŞAK	59	289.549	0,64%	178	299.462	0,90%	201,69%	BAYBURT	4	968	0,04%	25	6.026	0,13%	525,00%
ELAZIĞ	80	87.047	0,87%	176	97.603	0,89%	120,00%	BATMAN	8	1.087	0,09%	23	2.469	0,12%	187,50%
TEKİRDAĞ	136	274.839	1,48%	173	183.674	0,88%	27,21%	ŞIRNAK	16	33.805	0,17%	23	293.705	0,12%	43,75%
SINOP	24	3.169	0,26%	159	126.608	0,81%	562,50%	TUNCELİ	6	3.803	0,07%	23	10.263	0,12%	283,33%
KARAMAN	69	59.503	0,75%	152	64.687	0,77%	120,29%	ARTVİN	22	57.983	0,24%	20	22.987	0,10%	-9,09%
MALATYA	99	132.174	1,08%	152	177.131	0,77%	53,54%	KARABÜK	13	2.191	0,14%	20	1.993	0,10%	53,85%
AKSARAY	92	272.489	1,00%	146	202.255	0,74%	58,70%	TOPLAM	9.197	22.740.181		19.722	25.719.819		114,44%